

**100. YILINDA CUMHURİYETE
KANAT GERENLERE SAYGI GECESİ**

Mebrure BAÇIŞÇIL
Cumhuriyete Kanat Gerenler
Kuşağının Örnek Kadını

Ahmet BAYSAL
Cumhuriyete Kanat Gerenler
Kuşağının Yorulmaz Neferi

Mustafa İzzet BAYSAL
Cumhuriyete Kanat Gerenler
Kuşağının Timsali

Kazım OKSAY
Cumhuriyet
Hükümetlerinde En Üst
Düzey Görevlerdeki Bolulu

100*

BOLU PLATFORMU

Tarih: 16-12-2023
Saat: 18:00 Program
Yer: BAİBÜ Bordo Salon

BOLU PLATFORMU PROGRAM KİTAPÇIĞI

Hazırlayanlar: Mehmet Tunçkol, Orhan Uçar

100. YILINDA CUMHURİYETE
KANAT GERENLERE SAYGI GECESİ

100*

Hakan
AYSEV

Melihat
GÜLSES

Melda
YÜCEL

Program Sunucu

Bolu Gazel Folklor Spor Kulübü

Tarih: 16-12-2023 | Saat: 18:00 Program | Yer: BAİBÜ Bordo Salon **BOLU PLATFORMU**

PROGRAM

MEKÂN: BAİBÜ BORDO SALON

TARİH: 16 ARALIK 2023 /CUMARTESİ

SAAT: 18.00

DÜZENLEME: BOLU PLATFORMU

"100. YILINDA CUMHURİYETE KANAT GERENLERE SAYGI GECESİ"

PROGRAM SUNUMU: MELDA YÜCEL

18.10: AÇILIŞ KONUŞMASI

BOLU PLATFORMU

18.15: İSTİKLAL MARŞI

18.15: "BÜYÜK ÖNDER GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK VE MÜCADELE ARKADAŞLARINI, BU TOPRAKLAR İÇİN CANLARINI FEDA EDEN ŞEHİTLERİMİZİ GAZİLERİMİZİ, CUMHURİYETE KANAT GERENLER KUŞAĞININ TEMSİLCİLERİNİ ANMAK İÇİN SAYGI DURUŞU"

18.20: BARKOVİZYON SUNUMU

18.50: BOLU PLATFORMU KURUCU BAŞKANI ORHAN UÇAR'IN KONUŞMASI

19.00: BOLU VALİSİ ERKAN KILIÇ' IN KONUŞMASI

19.10: 100. YILINDA CUMHURİYETE KANAT GEREN "BOLULU SİMGE İSİMLERE" VE SON DÖNEMDE BOLU'DA GÖREV YAPAN VALİLERE PLAKETLERİNİN SUNUMU

19.30: BOLU GAZEL FOLKLOR SPOR KULÜBÜ

20.00: CUMHURİYETİN 100. YILINDA "BOLU'DA DEĞİŞİK DALLARDA ÖRNEK İSİMLERE" PLAKETLERİNİN SUNUMU

21. 40: MELİHAT GÜLSES

22.15: HAKAN AYSEV

100. YILINDA

CUMHURİYETE KANAT GERENLERE SAYGI GECESİ

Bolu Platformu Düzenleme Komitesi:

*Orhan Uçar, *Arzu Özcan İlce, *Selami Özsoy, *Semra Tokaliç Uğur, * Hülya Ensari,

*Sıdika Kilitçi, *Saadet Söyleyici Yasa, *Sevinç Demir Tümen, *Nuray Namdar,

*Cem Kösemeci, *Serhan Balkanal, *Celalettin Çelebi, *Mehmet Tunçkol.

**100. YILINDA CUMHURİYETE KANAT GEREN
"BOLULU SİMGE İSİMLER"**

- * YÜZ YILIN HAYİRSEVERİ İZZET BAYSAL,
- * HAYIRLARIN MÜHENDİSİ AHMET BAYSAL,
- * CUMHURİYETE KANAT GEREN KADINIMIZ MEBRURE BAYSAL,
- * CUMHURİYET HÜKÜMETLERİNDEKİ ÜST DÜZEY BOLULU KAZIM OKSAY.

**"BOLU'DA FARKLI ALANLARDA
CUMHURİYETİN 100. YILINA DEĞER KATANLAR ADINA"**

- * Hukuk Dalında: Yener BANDAĞÇIOĞLU,
- * Eğitim Dalında: M. Yaşar EYÜBOĞLU,
- * Sağlık Dalında: Mesut KALAYCIOĞLU, (Adına-Emine KALAYCIOĞLU)
- * Sağlık Dalında: Tuncay ÖZBAKIR ve Turgay ÖZBAKIR,
- * Sanayi Dalında: Emin SEMERCİOĞLU,
- * Tarım Dalında: Şerafettin ERBAYRAM, (Adına-Kamil ERBAYRAM)
- * Sanat Dalında: Emin BARIN, (Adına-Tevfik BARIN)
- * Bilim Dalında: Prof. Dr. Okan KÜLKÖYLÜOĞLU,
- * Bilim Dalında: Prof. Dr. Ercan YILMAZ,
- * Turizm Dalında: Mazhar MURTEZAOĞLU, (Adına-Emine ERGÜL)
- * Gazilerimiz Adına: Kore Gazisi Cemil YILDIZ,
- * Seçilmiş Kadınlar Adına: Züriye DOĞANÖZ,
- * Spor Dalında: Saip GARİPOĞLU,
- * Spor Dalında: Suat ÇELEN,
- * Esnaf Zanaatkarlar Adına: İsmail CANPOLAT.

BOLU PLATFORMU

"CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINDA BOLU'DA GÖREV YAPAN VALİLERİMİZ ADINA"

- * Gökhan AYDINER,
- * Nusret MİROĞLU,
- * M. Ali TÜRKER,
- * Ali SERİNDAĞ,
- * Ahmet ZAHTEROĞULLARI,
- * Aydın BARUŞ,
- * Ahmet ÜMİT.

"CUMHURİYETİMİZİN 100. YILINDA ULUSAL VE ULUSLARARASI ÖLÇEKTE BOLU'DAKİ MARKA KURULUŞLARIMIZ ADINA"

- * ARÇELİK. –Abdurrahman ŞAHİN,
- * GENTAŞ. – Ahmet KAHRAMAN,(Adına- Orhan KAHRAMAN)
- * BAŞOĞLU KABLO. –H. İbrahim BAŞOĞLU,
- * NARVEN. – Halit YILDIZ,
- * BOLÇİ. –Hasan AKSOY,
- * ERPİLİÇ. –Ali ERİCEK,
- * BEYPİLİÇ. – Sait KOCA,
- * AKPİLİÇ. – M. Fahrettin AKSOY.

"100. YILINDA CUMHURİYETE KANAT GERENLERE SAYGI GECEMİZİN SANATÇILARI"

- * Melda YÜCEL,
- * Melihat GÜLSES,
- * Hakan AYSEV,
- * Sıdika KİLİTÇİ.

YÜZ YILIN HAYIRSEVERİ

Sevgili Gençler!

*Hayatımda Başarıyı dürüst çalışmaya,
Tasarıfıllı davranmaya ve Sıhhatin
alâh olmaya bağlayırım. 7.2.1997*

Y. Bayraktar

BOLU PLATFORMU

“CUMHURİYETE KANAT GERENLER”

Ahmet Baysal

Yüce önder Atatürk'ün yaşamında, düşünsel ve eylemsel anlamda üç ana evre vardır. Bu evrelerde, önce **“Askeri Kimliği”**, peşisıra **“Siyasi Kimliği”**, devamında da **“Kültürel Kimliği”** ön plana çıkar. Atatürk'ün söylev ve demeçlerinde, kararlarında, eylemlerinde, okuduğu kitaplarda bu üç evreyi belirgin olarak görmek mümkündür...

Manastır Askeri İdadisi, Harbiye Mektebi ve Harp Akademisi'ndeki öğrencilik yıllarında ve I. Cihan Harbi ve İstiklal Savaşı döneminde, Mustafa Kemal'in **“Askeri Kimliği”** ön plandadır. Savaş yıllarında, siyasi düşünceleri de zaman zaman öne çıkmaya başlamıştır... Milli Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasından sonra, Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın Devlet kurucusu olarak Cumhuriyetin temellendirilmesine

BOLU PLATFORMU

yönelik siyasi ve hukuki düzenlemelerde öncülük yaptığı 1922-1927 yılları arasındaki evrede **“Siyasi Kimliği”** ön plandadır.

1929-1930 yıllarından sonraki süreyi kapsayan üçüncü evrede; “En doğru yol göstericinin akıl ve bilim olduğu gerçeğini çok iyi bilen Atatürk” kısmen aktif siyasetten çekilmiştir. Atatürk’ün entelektüel yaşamı ve icraatlarında üçüncü evre olarak tanımladığımız bu yıllarda, -ağırlıklı olarak- siyasi görevlerini Başbakan İsmet İnönü’ye, askeri görevlerini de Mareşal Fevzi Çakmak’a devretmiştir. Bu evrede; “Türkiye Cumhuriyetinin Temeli Kültürdür” şiarıyla; Dil, Tarih, Sanat, Edebiyat, Folklor (Halk Bilim) vb. alanlardaki araştırma ve çalışmaların yoğunlaştığını görüyoruz. Atatürk bu evrede; **“Ulus Devlet”** in özgür yurttaşlarını geliştirme, aklın ve bilimin ışığında eğitim faaliyetlerini yaygınlaştırma, sağlık hizmetlerinin geliştirilme yönündeki çalışmalara odaklanır. Yüzyıllar boyunca bilimin ve aydınlanmanın ışığından mahrum bırakılmış bir milletin kurtuluşunun; çağdaş ve bilimsel temeller üzerinde geliştirilen modern bir eğitim reformu ile mümkün olabileceğini gören Atatürk, bu doğrultuda hedefini **“Muasır Medeniyetler Seviyesinin Üzerine Çıkmak”** olarak belirlemiştir. Atatürk’ün bu yüce idealinin gerçekleşebilmesi düşüncesiyle; “Tevhid-i Tedrisat Kanunu”, “İlköğretimin parasız ve zorunlu hale getirilmesi”, “Millet Mekteplerinin açılması”, “Yeni Türk Alfabesi’nin kabul edilmesi”, “Tekke, Zaviye ve Medreselerin Lağvedilmesi”, “Üniversite Reformu’nun Gerçekleştirilmesi”, “Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Halkevlerinin Açılması” gibi önemli kültürel hamleler yaşama geçirilir.

1907 yılında Bolu’da doğan **Amcam Mustafa İzzet (Baysal)**, çocukluk günlerinde; I. Dünya Savaşı’nın ve İstiklal Savaşı’nın zorluklarla dolu sıkıntılı günlerini yaşamış. **Atatürk** önderliğinde gerçekleştirilen ve bütün dünyaya örnek gösterilen eşsiz **“Ulusal Kurtuluş Savaşı”** sonrasında **“Büyük Zafer”**e ulaşmanın ve **“Lozan Barışı”** ile bu güzel ülkenin tapusunu elimize almanın coşkusuna tanık olmuştur. Daha sonra da; **“Cumhuriyet Fazilettir”** diyen Atatürk’ün önderliği ile **“Cumhuriyetin ilanına”** ve yeni **“Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kuruluşuna”** tanıklık yapmıştır. Amcam İzzet Baysal, 1925’li yıllarda Bolu İdadisi’ni bitirdikten sonra, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık Fakültesi’ne kayıt yaptıran ilk Bolulu öğrenci olmuş. 1931 yılında ikincilikle bitirdiği Mimarlık Fakültesi’nden aldığı diploma ile Bolu’nun İlk Yüksek Mimarı olarak hizmet yıllarına başlamış. Bu dönemde de; Atatürk önderliğinde yürütülen **“Eğitim ve Sağlık”** alanında gerçekleştirilen yeniliklerin, kültürel alanda gerçekleştirilen hamlelerin tanığı olmuş. **Amcam İzzet Baysal**, bizzat tanığı olduğu, acılarıyla örülmüş savaş yıllarını, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde ulaşılan; **“Kurtuluş ve Yeni Türkiye Cumhuriyetinin Kuruluş”** döneminin kıymetini ve heyecanını hiçbir zaman unutmadı... **“Atatürk’e duyduğu sevgi, saygı ve hayranlığı”** yüreğinden hiç eksik etmedi. **Ata’sının gösterdiği yolda;** halkına hizmet idealini hep

BOLU PLATFORMU

en yüksekte tutarak **“Vergileri ödenmiş kutsal kazancıyla yaptığı Eğitim ve Sağlık yatırımlarını Devletine ve halkına bağışladı”**. Atatürk’ün izinde, Cumhuriyete Kanat Germeye gayret etti...

Amcam İzzet Baysal’ı, doğup büyüdüğü, ilk feyzini aldığı topraklara yaptığı eğitim ve sağlık hizmetleriyle, İzzet Baysal Vakfı’yla; **“Atatürk’ün izinden giden idealistler yolunda gösteren”** ve Bolu’da **“Cumhuriyete Kanat Gerenler Kuşağının Timsali”** olarak gören, **“Bolu Platformu”** temsilcilerine teşekkür ediyorum. Ayrıca, **“Bolu için yaptıklarınız “** ve düzenlediğiniz **“Vefa Geceleri”** nedeniyle de sizleri kutluyor, çalışmalarınızın devamını diliyorum... **“Cumhuriyetimizin 100. Yılı Kutlu Olsun”** ,**“Cumhuriyetimiz ebediyete kadar var olsun”**...

İZZET BAYSAL’IN YOLUNDA

Ahmet Baysal

Benim Bolu’ya katkılarım, Amcam İzzet Baysal sayesinde olmuştur. Ülkenin ilk **“Özel Teşebbüs Sanayii Tesisi”** ni o kurmuştu ve askerlikten sonra da beni yanına almıştı. Beraberce senelerce o fabrikada birlikte çalıştık. 1996 yılında, varlığının tamamını hasrederek kurduğu **“İzzet Baysal Vakfı”** nda bana da görev verdi. Vakfın amacını birlikte tespit ettik. Devletin planında olup da başlayamadığı EĞİTİM ve SAĞLIK tesislerini kuracak ve bunlar bittiğinde bilâbedel Devlete armağan edecektik.

BOLU PLATFORMU

Amcamın arzusu, bu amacı tüm ülke sathında kullanmaktır. İşte benim Bolu'ya katkım, Orhan 'ın (Uçar) deyişiyle;

“Cumhuriyete Kanat Gerenler Kuşağı” nın **“Bolu Örneği”** olmak onurundan ibarettir.

“Amca, Vakıfla kuracağımız bu tesisleri, doğup büyüdüğümüz ve ilk feyzini aldığımız Bolu için düşünelim... Aksi takdirde ülkenin dört bir yanına Vakfın ismini aynı etkinlikle duyuramayız” dedim. Bana güveni tamdı... Ve de öyle yaptık. Ayrıca, devamlılığı sağlamak üzere Aile Vakfı olarak düşünmedik. Vakfı Bolulular yürütsün istedik. Bunu, Vakıf Senedi 'ne Amcamın imzası ile şöyle ifade ettik:

“Bolulular! İzzet Baysal Vakfı Sizindir! O'na benim gibi sahip çıkınız!”

Kuruluş senesi, 1996 yılının sonlarıydı... Boluluları temsilen üye yaptığımız ve Yönetim Kurulu'na aldığımız Bolulu arkadaşlarımızla bu güne kadar Bolu'ya yaptığımız Eğitim ve Sağlık Tesislerinin sayısı, içlerinde Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi de olmak üzere 147 olmuştur. Vakfın kuruluşu tamamen Amcamın mal varlığı ile yapılmış olduğuna göre, benim katkım, onurla söyleyebilirim ki “Vakfın Amacı” nı tayinde olmuştur. Bütün tesisler Bolu'ya yönelmiştir. 2000 yılında Amcamın vefatından sonra da Vakfımızın, Bolu'ya Eğitim ve Sağlık tesisleri hızını kaybetmeden nasıl devam ettiyse, bundan sonra da sonsuza kadar devam edecektir...

Benim kendi varlığımla Bolu'ya yaptırdığım 14 kadar Eğitim Tesisini, rahmetli Babam Mehmet Baysal'a borçluyum. Vefatında, ablam ve bana -Annemiz daha önce vefat etmişti- kendi hayatında harcayamadığı çok büyük varlık bıraktı... Bolu'ya yaptırdığım eserler işte Babamdan kalan bu mirasla yapılmıştır...

Bolulular olarak bunu, O'na borçluyuz. Ablam da öyle; Bolu'ya yaptırdığı 10'a yakın Eğitim tesisinde, Babamın mirası kullanılmıştır... O zaman, Cenabı Hakkın çok iyi bildiği gibi, bu eserlerin Bolu'ya bir katkısı olmuşsa o da Babam Mehmet Baysal'ın katkısıdır... Esasen kendisi de sağlığında, Bolu Karaçayır girişinde 1934'te BAYSAL CAMİSİ' ni yaptırmıştır. BEN, O CAMİYİ, SENELER SONRA GELEN BU BÜYÜK HAYIRLARIN HABERCİSİ OLARAK ANARIM...

Bolulular bu tesisleri hayırla kullanırlar inşallah. İzzet Baysal olsun, biz yeğenler olsun bu tesisleri yapıp karşılıksız Devlete teslim ettik isek, tek beklentimiz devletin de bu tesisleri hakkıyla halkın yararına işletmesi içindir...

ATATÜRK'Ü GÖRMEK İÇİN KOŞUYORUZ!

Mebrure Bağışgil

Çocukluk yıllarımızda; ailemizden, mahallemizdeki büyüklerimizden, I. Cihan Harbi'ne, İstiklal Savaşı'na katılanların anılarını, yaşamışlıklarını dinleyerek büyüdük. Yakınlarımızdan pek çok büyüğümüz bu savaşlara katılmıştı. Uzak cephelerdeki savaşlara gidip de dönmeyen, kendilerinden haber alınamayan yakınlarını anlatan büyüklerimizin, konuşurken o acıları hala hissettiklerini ve gözyaşlarını tutamadıklarını görürdük.

Bizim kuşağımızın çocukları olarak; I. Cihan Harbi sonrasında vatan topraklarımızın işgal edildiğini, Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde verilen İstiklal Savaşı ile işgalden kurtulduğumuzu, bağımsızlığımıza yaşanan büyük acılar ve sıkıntılardan sonra ulaştığımızı, daha okuma yazma öğrenmeden, bizzat bu olayların içinde yaşayan büyüklerimizden, gazilerden dinleyerek öğrendik. Atatürk'ün önderliğini, büyüklüğünü; kitaplardan önce, onunla birlikte bu ülkenin bağımsızlığı için mücadele eden büyüklerimizin anlatımlarından dinleyerek belleklerimize naksettik...

Daha sonra ilkokula yazıldım. Okullarımızdaki öğretmenlerimiz de bu zorluklarla ve acılarla dolu yılların yaşayan tanıklarıydı. Onlardan da, Atatürk önderliğindeki

BOLU PLATFORMU

Kurtuluş ve Kuruluş yıllarının yaşanmışlıklarını, Türk Devrimlerini dinleyerek büyüdük... Bir sıcak Temmuz günüydü. O güne kadar hep büyüklerimizin anlatımlarında dinlediğim, **“Kurtarıcı ve Kurucu Önder Atatürk ”** ün Bolu’ya geleceğini söylediler. Sekiz yaşında bir kız çocuğu olarak ne hissettiğimi, neler düşündüğümü bu gün anlatamıyorum...

Atatürk’ü gördüğüm o mutlu günü sizlerle paylaşmak istiyorum... Tam seksen dokuz yıl olmuş, dile kolay. 17 Temmuz 1934 günü yaşadıklarım, çok canlı anılarım olarak hâlâ gözümün önündedir... Karaçayır Mahallesi’ndeki dede evimizin önünde, birkaç kız arkadaşım ile birlikte, sanırım köşe kapmaca oynuyoruz! Sekiz yaşlarındayım... Oyuna iyice kendimizi kaptırdığımız bir sırada, evimizin birinci kat penceresinden, Annemin bize seslendiğini duyduk:

“ – Kızlar, nerelersiniz?

Babalarınız Atatürk’ü karşılamaya gittiler. Sizler de gitsenize!” İlkokul birinci sınıftan beri kahramanımız olan Mustafa Kemal Atatürk, şehrimize, Bolu’ya geliyordu! Hepimiz birden oyunu bırakıp Çarşı’ya doğru koşmaya başladık. Karaçayır Camisi’nin köşesine geldiğimizde, diğer iki yoldan akan insan selinin arasına karıştık. Az sonra kendimizi, Hükümet Caddesi’nin iki tarafına karşılıklı sıra olmuş insan duvarı arkasında bulduk...

Kalabalık arasında konuşanların;

“– Atatürk, Bolu girişindeki Kız Sanayii Mektebi önünde karşılanmış, otomobili ile bu tarafa doğru geliyormuş!” dediklerini duyduk.

Biz, üç beş küçük kız çocuğu, bu insan selinin arasında birbirimizi kaybetmiştik. Önümüzdeki insan kalabalığının arasından bir boşluk bularak caddede olanları görmeye çalışırken, otomobil seslerinin yakınlaştığını duyduk. Topluluktan bir alkış tufanı yükseldi, herkes bir ağızdan;

“– Yaşa Mustafa Kemal Atatürk!” diye coşkuyla bağırmaya başladı...

Kalabalığın arasından, otomobillerin Yukarı Çarşı yokuşuna doğru hareket ettiğini gördüm. Kalabalıktan birilerinin;

“– Atatürk, Fırka’ya gidiyor!” dediğini duyduk.

Yanımda kalan tek arkadaşım ile elele tutuşarak Halkevi’nin bulunduğu Fırka Tepesi’ne doğru koşmaya başladık. Üst bölümleri açık otomobillerin ağır ağır yokuşa

BOLU PLATFORMU

doğru ilerlediğini g6rd6k. Atat6rk'6 g6rmek i7in koşarken yukarıya doğru akan insan seli arasında tekrar gerilerde kaldık. İki kız arkadaş, Fırka Tepe'sine geldiğimizde, Atat6rk'6n Halkevi'ne girdiğini s6ylediler. Halkevi bah7esinin 7evresini dolduran halk, Atat6rk tekrar dışarıya 7ıkacak diye alkışlamaya devam ediyordu. Toplulukta bir hareketlenme oldu;

“–Atat6rk, Halkevi'nin 6n6nde, halkı selamlamaya 7ıktı!” dediler.

Bah7e 7evresine dizilenler Halkevi merdivenlerine doğru ilerledi. Bizden b6y6k insanların arasında kaybolmuş iki k676k kız 7ocuğu, k676k bir boşluktan, aralardan, Atat6rk'6 değil ama onun halkı selamlayan şapkasını ancak g6rebildik... Evet, Ata'mız Bolu'ya gelmişti ve sonradan resimlerinden tanıdığım, her zaman taşıdığı o beyaz şapkasıyla karşılayanları selamlıyor, teşekk6r ediyordu... Atat6rk'6n, o gece Halkevi'nde yapılan bir toplantı ve yemek sonrasında istirahatete 7ekildiğini s6ylediler. Yanımdaki kız arkadaşımla beraber, yokuştan aşağı inerek mahallemize doğru y6r6d6k. Kaybettiğim kız arkadaşarımla buluştuk. O maşeri kalabalık arasında, diğer kız arkadaşlarım da, Halkevi merdivenlerinden şapkasıyla halkı selamlayan Atat6rk'6 7ok az da olsa g6rebilmişlerdi. 7ocukluk anılarım arasında, unutamadığım, hi7 g6z6m6n 6n6nden gitmeyen bu mutlu g6n6 daima hatırlarım...

İlerleyen yıllarda, eşim İlhan Bağışgil'den, o günün bir de gecesini olduğunu öğrendim... Eşim ve ben, iki ayrı mahallenin çocuklarıydık. O, o günü yaşamakla kalmamış, uzaktan da olsa Kız Enstitüsü önünde, Atatürk'ün arabasından indiğini, karşılandığını da görmüştü. Aynı gece, Fırka Tepesi'nden ard arda maytapların atılışını da izlemiştik...

Bolu'da, 1926 yılında doğmuşum. İlk ve orta öğrenimim sonrasında, -o tarihlerde Bolu'da lise olmadığı için-, kızlar lise öğrenimi için İstanbul'a okumaya gönderilirdi. Bizim yakın aile çevremizden de Erenköy Kız Lisesi ve Kandilli Lisesi'ne gidenler vardı. Babam, beni de Erenköy Kız Lisesi'ne yazdırdı. İstanbul'da yaşayan Samurkaş dayımlardan birisi de velim oldu. Çağaloğlu Kız Yurdu'nda yatılı olarak kaldım. Liseyi ve daha sonra yazıldığım İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesi-Mühendislik bölümünü bitirdim.

O büyük önderin, Atatürk'ün açtığı aydınlanma ve çağdaşlaşma yolunda, Türk kadınları olarak, Dünya ülkelerinin birçoğundan çok daha önce sosyal, siyasi haklara ve özgürlüklere kavuştuk. Hatta birçok Avrupa ülkesinden çok daha önce Türk kadınları seçme ve seçilme haklarına ulaştılar. Bu gün; mecliste, üniversitelerimizde, eğitim ve sağlık alanlarında, toplumun tüm alanlarında, unvan ve mevki sahibi olmuş çok sayıda kadınımlar varsa, bunu Atatürk'ün önderliğinde gerçekleşen Cumhuriyet aydınlanmasına borçluyuz.

Bu gün; Türk kadınları olarak sahip olduğumuz sosyal, siyasi ve ekonomik haklarımızı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları olarak sahip olduğumuz "Temel Hak ve Özgürlüklerimizi", Türkiye Cumhuriyeti olarak "Varlığımızı ve Bağımsızlığımızı", "Atatürk Aydınlanması" ile başlayan "Çağdaşlaşma Süreci" ne borçluyuz...

Ne Mutlu Türk Kadınlarına!

Ne Mutlu Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlarına!

Ne Mutlu Türküm Diyene!

**100. YILINDA
CUMHURİYETE KANAT GERENLERE SAYGI GECESİ**

Kazım Oksay

Saygıdeğer konuklar, Cumhuriyetimizin 100. yılında, Cumhuriyete Kanat Gerenlere Saygı Gecesi'nde sizlerle birlikte olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Çok şükür ki Cumhuriyetimiz yılların üst üste koyduğu bir asrı tamamlamıştır. Elbette Allah'ın lütfettiği bu şerefli maziye kanat gerip muhafaza etmek Milletimiz için şeref kaynağı olacaktır. Başta büyük Atatürk olmak üzere o şanlı kurucu kadronun büyük eserine kanat germek, ilkelerine omuz vermek bizler için şerefli bir görev, ulvi bir amaçtır.

Kıymetli misafirler, Cumhuriyetimiz; Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkışıyla başlayan, Erzurum ve Sivas Kongreleri ile devam eden, Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması ile taçlanan ve kahraman milletimizin Büyük Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirdiği Millî Mücadele sonrasında, büyük zaferle sonuçlanan var olma savaşının ardından kurulmuştur. Cumhuriyetimizin kurucuları, büyük bir cesaret ve fedakârlıkla, milletimizin bağımsızlığı ve özgürlüğü için mücadele etmişlerdir. Bu mücadelede, şehit düşenler başta olmak üzere, bütün gazilerimiz ve kahramanlarımız eşsiz bir rol oynamışlardır. Cumhuriyetimizin kurucuları, sadece bağımsızlığımızı kazanmakla kalmamışlar, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdaş ve modern bir devlet haline getirmek için de büyük çaba göstermişlerdir. Bu amaçla, eğitim, sağlık, ekonomi, siyaset, hukuk gibi alanlarda devrimler gerçekleştirmişlerdir.

BOLU PLATFORMU

Cumhuriyetin aziz kurucularının, millî şeref ve onurumuzu borçlu olduğumuz Atatürk'ün, modern, çağdaş ve laik bir Türkiye'nin inşası için gösterdiği çabaların önemli bir kısmı da kadın haklarına yönelikti. Atatürk, kadınların toplumdaki yerinin erkeğinkinden farklı olmadığını ve kadınların da erkeklerle eşit haklara sahip olması gerektiğini savundu, bunun gereği olan dönüşümleri cesaretle gerçekleştirdi. 1925 yılında çıkarılan Kiyafet Kanunu ile kadınların başörtüsü ve peçe takma zorunluluğu kaldırıldı. Bu, kadınların kamusal alanda daha özgürce hareket etmelerini sağladı. 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile kadınlara miras, mal edinme, boşanma, nafaka gibi konularda eşit haklar tanındı. Bu, kadınların aile içinde ve toplumdaki statüsünü önemli ölçüde güçlendirdi. 1930 yılında belediye seçimlerine, 1934 yılında ise milletvekili seçimlerine kadınların da katılma hakkı verildi. Atatürk'ün kadın hakları alanındaki çalışmaları, Türkiye'de kadınların toplumsal statüsünde önemli bir ilerleme sağladı. Bu çalışmalar, Türkiye'yi kadın hakları konusunda dünyanın önde gelen ülkelerinden biri haline getirdi. Cumhuriyetimiz, bu devrimler sayesinde, kısa sürede dünyanın en gelişmiş ülkeleri arasında yerini almıştır. Bugün, Türkiye Cumhuriyeti, demokrasisi, ekonomisi, kültürü ve bilimi ile dünyanın en saygın ülkelerinden biridir. Değerli misafirler; Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ve Kurtuluş Savaşı'nın Başkomutanı olarak, Türk milletine birçok değerli miras bıraktı. Atatürk; bunların belki de en önemlisi olan Cumhuriyet'in sonsuzluğu ve kalıcılığına şu sözleriyle vurgu yapmıştır: **"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."**

Türkiye Cumhuriyeti sadece çağdaş bir devletin güzide örneği değil, aynı zamanda ilelebet milletimize rehberlik edecek bir fikir ve ideali temsil eder. Egemenliğin hiçbir kayıt ve şart olmaksızın milletin olduğunu kabul eden Cumhuriyet, milletin egemenliği, hukukun üstünlüğü, özgürlük, eşitlik ve adalet gibi temel değerleri içinde

barındırır. Bizler, bu mirası sadece korumakla kalmayıp, daha da ileriye taşıma görevini üstlenmek mecburiyetindeyiz. Özellikle gençler, Türkiye Cumhuriyetinin temellerini daha da sağlamlaştırmak, çağın gereksinimlerine uygun şekilde geliştirmek ve ülkeyi daha aydınlık yarınlara taşımak için sorumlulukları olduğunun bilincinde olmalıdırlar. Mustafa Kemal Atatürk, Cumhuriyet'in sonsuza kadar yaşatılması görevini, şu sözleriyle gençlere emanet etmiştir: **“Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükselecek ve sürdüreceğ olan sizlersiniz.”** Gençler, eğitimleriyle, özverileriyle, vatanseverlikleriyle, teknoloji ve bilimin gücüyle bu görevin hakkını verebilirler. Türkiye Cumhuriyeti, sadece geçmişin bir hatırası değil, geleceğe yönelik bir projedir. Gençler, bu projenin mimarlarıdır. Atatürk'ün öğretilerine bağlı kalarak, demokratik değerlere sahip çıkarak ve birlik içinde çalışarak, Türkiye Cumhuriyeti'ni sonsuza kadar yaşatma görevini yerine getirebilirler.

Saygıdeğer misafirler, Çok kıymetli hemşerilerim; İnsanlık tarihine şeref levhası olarak geçen Millî Mücadele'de tüm illerimiz omuz omuza bir var oluş destanı yazmışlardır. İçinden nice kahramanlar çıkarmış güzel Bolumuz bu illerimize önder ve öncü olmuş, mücadelede en önde, Ata'sına vefa ve sahiplenmede daima ilk sırada yer almıştır. Bolu, Kurtuluş Savaşı'ndan Cumhuriyet'in kuruluşuna kadar geçen süreçte Millî Mücadeleye önemli katkılar sağlamıştır. Bu toprakların yiğit insanları, Köroğlu'nun torunları, Kurtuluş Savaşı'nda cephe ve cephe gerisinde verdiği mücadeleyle, Cumhuriyetin kuruluşunda da aktif rol oynamıştır. Bolu, Kurtuluş Savaşı'nın ilk günlerinde, İstanbul'un işgal edilmesine karşı çıkan ilk illerden biri olmuştur. İzmir'in işgalini kınayan Bolulular, Mithat Kemal (Algüloğlu) Bey başkanlığında Redd-i İlhak Cemiyeti Bolu Şubesi'ni kurmuşlardır. 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkan Mustafa Kemal Atatürk'ü desteklemek için de 15 Ekim 1919'da, Dr. Mehmet Fuat (Umay) Bey başkanlığında Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Bolu Şubesi'ni kurmuşlardır. Bu cemiyet, Bolu ve çevresinin Millî Mücadele'ye katılması doğrultusunda önemli çalışmalar yürütmüştür. Cumhuriyet'e ve kurucularına sadakati ve bağlılığı günümüzde de sarsılmaz bir kararlılıkla devam eden Bolu'nun, Cumhuriyetin kazanımlarını korumak ve geliştirmek için gayret ve mücadelesi sonsuza kadar kararlılıkla devam edecektir.

Cumhuriyetin 100. yılında her birimiz, Türkiye Cumhuriyetinin aydınlık geleceği için taşıdığımız sorumluluğu unutmamalıyız. Atamızın ve onun kahraman kader ve dava arkadaşlarının bize bıraktıkları bu kutsal Cumhuriyete layık olmanın temel koşulu, **“CUMHURİYETE KANAT GERENLERE SAYGI”** duymak ve onların aziz hatirasını sonsuza kadar yaşatmaktır. Cumhuriyeti kuranlar ve Türkiye Cumhuriyeti'ni çağdaş modern bir devlet haline getiren kadrolara saygı görevimizdir. Bu sadece bir görev değil boynumuzun borcudur. Anadolu çileli bir coğrafyadır. Kahraman ecdadımız onca çilenin üstüne sayısız **ZAFERLER KAZANARAK BU MUCİZEYİ GERÇEKLEŞTİRMİŞTİR.** Bu mucizeyi canımızdan daha aziz bilerek, koruyup kollayarak ilelebet muhafaza etmek vatan borcudur. Cumhuriyeti kuranları, onları kanatları altına alanları yüreğimizle sarıp sarmalayarak geleceğe yürüyüşümüz devam etmeli; VATAN HASSASİYETİMİZ, Bayrak hassasiyetimiz ne ise Cumhuriyet hassasiyetimiz o derece olmalıdır. Bu duygularla, Cumhuriyetimizin kurucularını ve kahramanlarını bir kez daha saygıyla anıyorum. Cumhuriyetimizin 100. yılı, hepimize kutlu olsun.

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILI

Orhan Uçar

Temellerini Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün attığı Türkiye Cumhuriyeti'mizin 100'üncü yaşına ulaştığı 2023 yılında, Dünyayı saran bölgesel savaşlar ve çevremizde yoğunlaşan bir ateş çemberi içindeyiz. Yakın coğrafyamızda, zalim devletlerin zulmü altında ezilen mazlum milletlerin acılara gark edildiği, genç, yaşlı, kadın, çocuk, bebek demeden sivillerin katledildiği günlere tanık oluyoruz. Temel İnsan Hakları ve Özgürlüklerinin, zalimlerin çizmeleri altında çiğnendiğini, şehirlerin, köylerin, hastanelerin, okulların üzerine hedef gözetilmeksizin bombalar yağdırıldığını izliyoruz.

Bu kavga ortamında, Türkiye'miz, mazlumlar için bir "Barış Ülkesi", "Sığılacak Liman" olarak görülüyor. Cumhuriyetimiz, bağımsızlığımız kolay kazanılmadı. Biz, yakın tarihimizde aynı zalimlerin işgal günlerini ve benzeri acıları yaşadık... Zalim devletlerin işgaline ve zulmüne karşı, Anadolu'nun bağrından yükselen "Kuvayı Milliye Hareketi" ve "Mustafa Kemal Paşa Önderliğinde Örgütlenen İstiklal Savaşı'mız" ile bağımsızlığımıza ve bu günlere ulaştık.

Cumhuriyet'imizin 100'üncü yılında, Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Mücadele arkadaşlarını, tüm aziz Şehitlerimizi ve Gazilerimizi en derin saygı ve sevgilerimle selamlıyorum...

100'üncü Yılı; "GEÇMİŞİMİZİ ONURLANDIRMAK, GELECEĞE UMUTLA BAKMAK VE CUMHURİYETİN TEMSİL ETTİĞİ DEĞERLERİ YÜCELTMEK" için önemli bir fırsattır. Bu dönemin, ulusumuzun birlik ve beraberlik içinde daha aydınlık yarınlara ilerleyeceği bir yıl olarak anılmasını temenni ediyorum, Cumhuriyet'imizin 100'üncü Yılına Kutluyorum.

100★

“Bolu S. T. K. Platformu Tüzüğü”

“Madde 2- Platformun Amacı:

1. Bolu S.T.K. Platformu'nun kuruluş amacı, Bolu halkıyla, sivil toplum örgütleriyle, merkezi ve yerel yönetim birimleriyle işbirliği yaparak; Bolu kentinin geleceğine ışık tutacak kentsel planlamaların yapılmasını sağlamak, tarihi, kültürel mirasın ve doğal çevrenin korunması, turizmin geliştirilmesi, sanayi, ticaret, tarım ve hayvancılığın planlı verimli ve çevreye uyumlu şekilde gelişmesini sağlamaya yönelik genel hedef, ilke ve stratejileri üretmektir. ”

Fotoğraf: 1930'lu Yıllarda Bolu'da Bir Milli Bayram Kutlaması. (Ş. Şahin Arş.)

(Öğrencilerin Ellerindeki Pankartlarda Yeralan Yazılar)

*"EĞİLMEZ BAŞIMIZA TAÇ YAPTIK HÜRRİYETİ

ZAFERLE KALBİMİZE YAZDIK CUMHURİYETİ"

*"VATAN KORUYUCULARINA SELAM"/

*"VATAN BİLGİ VE ÜLKÜ İLE YÜKSELİR"

*"VATAN SANATLA YÜKSELİR"

*"VATAN EKİP BİÇMEKLE YÜKSELİR"

"ÇOCUK BİR CİHANDIR"/"ÇOCUK İNSANLARIN ÇİÇEĞİDİR"

Fotoğraf: "Kardeşim Cevad'a-11 Haziran 1922"

*Mustafa Kemal Paşa'nın, Büyük Taarruz öncesinde Ankara'dan hareketle, Beypazarı ve Bolu Mutasarrıflığı'na bağlı Göynük kazasını ziyaret ederek gerçekleştirdiği "Adapazarı-İzmit Gezisi" sırasında, Bolu Milletvekili Cevat Abbas (Gürer) Bey'e ithaf ettiği fotoğraf. (Cevat Abbas Gürer Aile Arşivi)

BOLU PLATFORMU

Fotoğraf: Bolu. Eylül -1921. **Sakarya Meydan Muharebesi'nin** devam ettiği günlerde, Bolu halkının topladığı yardım malzemelerini 8 Eylül 1921 günü Polatlı'daki Ordu Karargahı'na götüren **Bolu Yardım Heyeti üyeleri, Mustafa Kemal Paşa'nın, Bolululara hediye ettiği tüfeklerle.** (Dr. M. Fuat Umay Arşivi)

[**Ön sırada oturanlar-sol baştan itibaren;** Belediye Başkanı Hafız İsmail Hakkı (Güleç) Bey, Türkoğlu Gazetesi Sabibi ve Bolu Gençler Birliği Reisi Mithat Akif Bey (pelerinli), Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi Dr. A. Mithat (Altıok) Bey, Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi Hafız Ahmet Tayyar (Çulha) Bey,

Orta sıra-soldan itibaren; Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Kurucu Başkanı ve Bolu Milletvekili Dr. M. Fuat (Umay) Bey, Nakibül Eşraf Karamanzade Hoca Süreyya Efendi, Şeyh Nurettin (Bilgihan) Efendi, Bolu Milletvekili Mehmet Şükrü (Güleç) Bey,

Arka sıra; Göynük eşrafından Şevket Bey, Mudurnu eşrafından Ahi Keyvanzade Mehmet Bey, Müderris Muhittin Efendi, Düzce eşrafından Hacı Nuri Efendi, Gerede Müftüsü Ali Rıza Efendi.]

*(Cepheye giden Bolu Yardım Heyeti üyesi 11 kişiye, Yunan ordusundan iğtinam olunan (ganimet alınan) 11 tüfek, Mustafa Kemal Paşa tarafından -Bolulular adına-hediye edilmiş ve heyet üyeleri İstiklal Madalyası ile onurlandırılmışlardır.)

BOLU PLATFORMU

Fotoğraf: 1920 Haziran. Bolu Hükümet Konağı önünde, Kuvayı Milliye zabıt ve neferleri, Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyeleri. (Dr. M. Fuat Umay Arş.)

Ön sırada, ortada ve önde; IV. Mürettep Tümen Komutanı ve Bolu Mutasarrıf Vekili Kurmay Binbaşı Mehmet Nazım Bey (Şehit Miralay Mehmet Nazım Bey) . **Ortada-ikinci merdiven basamağında;** Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Kurucu Başkanı ve Dr. Mehmet Fuat (Umay) Bey, sağ yanında; Binbaşı Şevki Bey, Yaver İhsan (İdikut) Bey. **Arka sırada, ortada,** Bolu'nun Milli Mücadele yanlısı aydın din adamlarından; Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi Müftü Ahmet Recai (Danışman) Efendi, Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi Geredeli Allame Mehmet Sıtkı Efendi, Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti üyesi Karamanizade Hoca Süreyya Efendi, Büyük Camii İmami Hafız Arif Efendi.

“Batı Cephesi’nde, Yunan işgal kuvvetlerine karşı mücadele eden **Kurmay Binbaşı Nazım Bey, Mustafa Kemal Paşa’nın özel emriyle, Düzce-Bolu Hilafet Ayaklanmalarını bastırmak göreviyle** bölgeye gönderilir. 27 Mayıs 1920 günü Bolu’ya gelen Kurmay Binbaşı Nazım Bey komutasındaki kuvvetler, 19 Nisan 1920 gününden beri şehir merkezinde idareyi elinde tutan, Kuvayı İnzibatiye-Hilafet Ordusu’nu yenilgiye uğratır. **Nazım Bey komutasında; Bolu, Göynük, Mudurnu, Seben, Kırışık, Mengen, Düzce, Gerede, Dörtdivan ve çevresinden gönüllülerin katılımıyla oluşturulan IV. Mürettep Tümen,** 29 Ekim 1920 günü Ankara’ya uğurlanır. Bir dönem Ankara ve TBMM’nin güvenliğini sağlayan IV. Mürettep Tümen, **I.,II. İnönü Muharebelerinde Düzenli Ordu’nun bel kemiğini oluşturur ve zaferin kazanılmasında büyük pay sahibi olur. “**

BOLU PLATFORMU

Fotoğraf: Bolu-1923. Bolu Hükümet Konağı önünde mülki ve askeri yetkililer. (Ş. Şahin Arşivi)

Ön sırada, ortada oturan; TBMM Hükümeti'nin atadığı **son Bolu Mutasarrıfı ve Cumhuriyetin ilk Bolu Valisi Ahmet Fahreddin Bey**. (25 Haziran 1921/ 30 Aralık 1923 tarihleri arasında Bolu'da görev yapmıştır).

Ön sırada, sol başta; Bolu Talim Terbiye Cemiyeti ve Bolu Gençler Birliği Kurucu Başkanı, Türkoğlu gazetesinin sahibi **Mithat Akif Bey**.

Vali Ahmet Fahreddin Bey'in sağ yanında, ikinci kişi; Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti yöneticilerinden **Bolu Müftüsü Ahmet Recai Efendi**.

Vali Fahreddin Bey'in solundaki ikinci kişi; Sakarya Muharebesi günlerinde, Mustafa Kemal Paşa tarafından Yunan Ordusundan iğtinam olunan bir tüfekte ödüllendirilen ve İstiklal Madalyası ile onurlandırılan Nakibüleşraf Karamanizade **Hoca Süreyya Efendi**.

Ön sırada sağ baştan ikinci kişi; Bolu Belediye Reisi **Hafız İsmail Hakkı (Gülemez) Bey**.

18. VII. 1934

Bolu Halkesininde bir
gece kaldım. Bolunun
güzelliğinden, Halkın
coşkun sevinçlerinden
çok müteessis oldım.

Gazi M. Kemal

Fotoğraf: Bolu. 17 Temmuz 1934. **Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk**, Bolu'ya gelişinde; **Belediye Başkanı Reşat (Aker) Bey**, **Cumhuriyet Halk Fırkası Başkanı Dr. Mithat (Altıok) Bey** ve çiçek takdim eden Kız Sanayi Mektebi eski Resim Öğretmeni ve **Belediye Meclis Üyesi Behire Faik (Bediz Morova) Hanım** tarafından karşılanıyor. (Cahit Dinçtürk Arş.)

***Atatürk**, "Türk Kadınının Milletvekili Seçme ve Seçilme Hakkı" konulu "Kanun Teklifi" nin hazırlanarak Meclis'e sunulması konusunu, ilk kez Bolu Halkevi'ndeki "**Atatürk'ün Fikir Sofrası**" nda kamuoyu önünde tartışmaya açmıştır. Bu toplantıda Bediz Hanım'a milletvekilliği teklifinde bulunan Cumhurbaşkanı Atatürk, ilgili kanun teklifi konusunda gerekli hazırlıkların yapılması görevini yanında bulunan Dâhiliye vekili Şükrü Kaya'ya havale etmiştir. Hazırlanan Kanun Teklifi, 5 Aralık 1934 günü TBMM'de kabul edilmiştir. 8 Şubat 1935 günü yapılan Genel Seçimler 'de Türk kadınları ilk kez oy kullanmış, V. Yasama Dönemi'nde (08. 02. 1935/03. 04. 1939) **Bediz Morova, Konya'nın ilk kadın milletvekili** olarak Meclis'e girmiştir. Bediz Morova Hanım'la birlikte, 17 kadın milletvekili de V. Yasama Dönemi'nde TBMM'de yer almıştır.

BOLU PLATFORMU

Fotoğraf: Ankara. TBMM'nin açılışının yıldönümünde, Meclis önünde kutlamalar. (ATASE Arş.)

Fotoğraf: Milli Mücadele yıllarında, Kağrı Kollarında cephane taşıyan kadın ve çocuklar. (ATASE Arş.)

BOLU PLATFORMU

Fotoğraf: Bolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti Kurucu Başkanı Dr. M. Fuat (Umay) Milli Mücadele yıllarında. (Soldan itibaren üçüncü ve pelerinli) (M. Fuat Umay Arş.)

Fotoğraf: 9 Kasım 1924. Kara Fatma unvanını bizzat Mustafa Kemal Paşa'nın verdiği, Milli Mücadele kahramanı Üsteğmen Fatma Seher (Erden) Mudurnu'da. (Mud. Der. Bülteni, sayı: 3, s: 28. Haziran 2008)

BOLU PLATFORMU

*CUMHURİYETİN İLANI

*GAZİ MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN CUMHURBAŞKANI SEÇİLMESİ

*TEŞEKKÜR KONUŞMASI (TBMM ARŞİVİ ZABIT CERİDELERİ)

“Mazbatalar: 1- Kanunu Esasi Encümeninin, Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun bazı mevaddının tadiline dair kanun teklifi ve Kanunu Esasi Encümeni mazbatası (2/290)

Madde 1: Hâkimiyet, bilâkaydü şart milletindir, idare usulü halkın mukadderatını bizzat ve bilfiil idare etmesi esasına müstenittir. Türkiye Devletinin şekli Hükümeti Cumhuriyettir.

Reis: Madde hakkında söz isteyen var mı? Söz isteyen yok. Maddeyi aynen kabul buyuranlar lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir. (Sürekli alkışlar. Yaşasın Cumhuriyet, sesleri.)(Mebusların Tebrik Konuşmaları.)

BOLU PLATFORMU

Kanun Numarası: 364. **Kabul Tarihi:** 29 Teşrinievvel 1339" (29 Ekim 1923) *(Devre: II, Cilt:3, İçtima Senesi: 1. TBMM Zabıt Ceridesi. Kırk üçüncü İçtima, 29 Teşrinievvel 1339 Pazartesi/29 Ekim 1923)

5. İntihaplar

1. Reisicumhur intihabı.

Riyaseti Celileye: Kabul olunan mevaddı kanuniye tevfikan Reisicumhurun hemen şimdi intihabını teklif ederim. Teşrinievvel 1339- **Ertuğrul-Dr. Fikret.**

Reis: Reisicumhurun derhal intihabını teklif ediyorlar. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. Kabul edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti için yapılan intihapta reye iştirak eden azanın adedi 158'dir. Yüz elli sekiz aza müttefikan Ankara Mebusu Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerini Cumhuriyet Riyasetine intihabetmişlerdir. (Sürekli alkışlar ve Yaşasın sesleri.)

‘BÜYÜK MİLLET MECLİSİ, TÜRK MİLLETİ’ NİN YÜZYILLAR SÜREN ARAYIŞININ BİR ÖZETİ VE ONUN KENDİSİNİ YÖNETME BİLİNCİNİN CANLI BİR ÖRNEĞİDİR.’ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK”

(TBMM Albümü, I. Cilt, s: IV. Haziran 2010)

CUMHURBAŞKANI GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN

TEŞEKKÜR KONUŞMASI

* “ (...) Efendiler, bundan sonra mecliste yaptığım konuşma, tutanaklarda okunmuştur. Ancak tarihi bir anın canlanması için, izin verirseniz, o konuşmamı burada da aynen tekrar edeyim:”

“Saygıdeğer arkadaşlar, önemli ve dünya çapında olağanüstü olaylar karşısında, saygın milletimizin gerçek uyanıklığına değerli bir belge olan Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun bazı maddelerini açıklığa kavuşturmak için özel kurulun size teklif ettiği yasa tasarısının kabulü dolayısıyla Türkiye Devleti'nin zaten dünyaca bilinen, bilinmesi gereken niteliği, uluslararası olarak biliniyor denerek anıldı. Bunun doğal bir gereği olmak üzere, bu güne kadar doğrudan doğruya meclis başkanlığında bulundurduğunuz arkadaşınıza gördüğünüz görevi, Reis-i Cumhur ünvanıyla yine aynı arkadaşınıza, bu aciz arkadaşınıza veriyorsunuz. Bundan dolayı, şimdiye kadar gösterdiğiniz sevgi, içtenlik ve güveni, bir defa daha göstermekle yüksek değerliliğinizi kanıtlamış oluyorsunuz. Bundan dolayı size bütün içtenliğimle teşekkür ederim.

Efendiler, yüzyıllardan beri Doğu'da haksızlığa ve zulme uğrayan milletimiz; Türk milleti, gerçekte sahip olduğu yüksek yeteneklerden yoksun sayılıyordu.

Son yıllarda, milletimizin eylemli olarak gösterdiği yetenek, beceri, kendisi için kötü düşünenlerin ne kadar aymazlık içinde ve ne kadar bilgidan uzak, dış görünümüne bakan insanlar olduğunu pek güzel gösterdi. Milletimiz, sahip olduğu niteliklerini ve yeteneğini, hükümetinin yeni adıyla çağdaş dünyaya daha çok kolayca göstermeyi başaracaktır. Türkiye Cumhuriyeti, dünyada bulunduğu yerine layık olduğunu eserleriyle kanıtlayacaktır.

Arkadaşlar, bu yüce kurumu yaratan Türk milletinin, son dört yılda kazandığı zafer, bundan sonra da birkaç misli olmak üzere kendisini gösterecektir. Kazandığım bu güvene layık olabilmek için, pek önemli gördüğüm bir noktadaki ihtiyacı söylemek durumundayım. O ihtiyaç, sizin, benim hakkımdaki sevgi, güven ve desteğinizin devamıdır. Ancak bu sayede ve Allah'ın yardımıyla, bana vermiş olduğunuz ve vereceğiniz görevleri en iyi şekilde yerine getirebileceğimi umarım.

Saygıdeğer arkadaşlarımla ellerine, her zaman çok içtenlikle ve sıkı sıkı yapışarak, kendimi onlardan biran bile uzak görmeyerek çalışacağım. Milletin sevgi ve ilgisini,

BOLU PLATFORMU

her zaman bir dayanak noktası sayarak hep birlikte ileri gideceğiz. Türkiye Cumhuriyeti mutlu, başarılı ve muzaffer olacaktır. “

*[Gazi Mustafa Kemal Atatürk, TBMM'nin 29 Ekim 1923 tarihli toplantısında Meclis üyelerinin ittifakıyla Cumhurbaşkanı seçildikten sonra teşekkür konuşmasını yapar. Cumhurbaşkanı Atatürk, TBMM Zabıt Ceridelerinde yayınlanan bu konuşmasını, 15 Ekim-20 Ekim 1927 tarihleri arasında TBMM'de okuduğu Büyük Nutuk'un sunumu sırasında tekrar okuyacaktır.

-Yukarıdaki konuşma metni, Bolu Ticaret ve Sanayi Odası'nın 2007 yılında basımını üstlendiği “Nutuk” adlı eserin “728- 729.” Sayfalarından alıntılanmıştır.]

** (Devre: II, Cilt:3, İçtima Senesi: 1. TBMM Zabıt Ceridesi. Kırk üçüncü İçtima, 29 Teşrinievvel 1339 Pazartesi/29 Ekim 1923)

Fotoğraf: Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak, Başbakan İsmet İnönü, TBMM Başkanı Kazım Özalp ve 1922 Aralık ayında Bolulular tarafından “Fahri Hemşerilik” unvanı verilen Bolu Milletvekili Cevat Abbas Gürer bir kutlama töreninde. (TBMM Arş.)